

տինս ինձ աւելի հետաքրքրական էր իւր մէջը պահուած ('ի ժամանակս ճանապարհորդութեան վ. Հ. Մինասայ վ. Բժշկեան), նշանաւոր Յայտմաւորքին պատճառաւ. յորում գրուած է Անցւոց դէպ 'ի Ղրիմ գաղթելուն պատմութիւնն: Այլ աւաղ որ փափաքս թերակատար մնաց, չգտայ այն գիւղին մէջ փնտռածս. կարող չեղան տեղացիք իմացընել ինձ գրքին ուր լինելը:

Այդ թանկագին յիշատակարանն ղանազան մասամբ փափաքելի էր ինձ տեսնել, զի այնոր մէջ ըստ վկայութեան Բժշկեան Հօր, բաց 'ի սրտաճրմիկ պատմութենէ վշտակրութեանց տառապելոյ ազգիս, գծուած կայ ճիւղագիր ծառ մի տոհմի Պահլաւունի Արրահամ իշխանի, որ ամուսնացել է Մուղալեանց ազնիւ Գէորգի դստեր՝ Թագուհւոյ հետ, և որոյ ազնիւ սերունդք բարեպաշտիկն Աննա և եղբայր նորա Տրդատ հոգացել են մեզ յետնոց աւանդել Ալեքի գաղթականացս պատմութիւնը գրել տալով նոյն յայտմաւորքին մէջ: Եթէ այդ խնամոտ հայազատք հոգ տարած չլինէին այս բանին, մի մեծ էջ մութ պիտի մնար տոհմային պատմութեան մէջ, և ամենայն ջանք յետնոցս՝ 'ի զուրգայն լուսարանելու ¹:

1. Սոքա Աննա և Տրդատ Պալաւունիք չինել տուած են յառաջին կէս ԺԷ դարու, Թէոդոսիոյ սարերուն մէկուն վրայ Զուգրիւսի և Զուգրիւսի մի եկեղեցի, յորում հաստատած են տարուէ տարի «վասն սուրբ նահատակացն մերոց առնել ի սոյն եկեղեցւոյ զտօնախմբութիւն»։ Եկեղեցին նուիրած են յանուն Նիկողայոսի սբանչեւադոր՝ հայրապետի։ Նահատակներն են 1475 ին անօրէն Կէտիկ — Ահմէտի կողմէն հայկազունքը ի Թէոդոսիա։